UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	**HUDOBNÁ VÝCHOVA**
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	**Základná škola Belehradská 21, Košice**
Stupeň vzdelania	**ISCED 2- nižšie stredné vzdelávanie**
Dĺžka štúdia	**5 rokov**
Forma štúdia	**denná**
Vyučovací jazyk	**slovenský**

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorý nadobúda účinnosť od 1.9.2015

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: **hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti** – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.
Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod č.2015-5129/5980:2-10A0. Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.
Špecifické hudobné ciele:
Žiaci:
- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností ,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacieho predmetu Hudobná výchova v 6. ročníku vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventa nižšieho stredného vzdelávania, schváleného ako súčasť ŠVP pre 2. stupeň ZŠ pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0. Špecifické kompetencie sú v súlade so ŠVP pre predmet Hudobná výchova.

4.- 5. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod č.2015-5129/5980:2-10A0.
Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet – ŠVP, 2015, **s. 9 – 12:**

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:	**Hlasové činnosti**
▪ hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra	ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom
▪ tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi,	
▪ hlasom realizovať rytmické a melodické modely,	metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností,
▪ spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),	obrázky, grafický i notový záznam piesne
▪ správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,	**Inštrumentálne činnosti** elementárne hudobné nástroje
hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,	hra na 1 klasickom Hn (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň
▪ na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu,	jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne
▪ vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,	jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vznikania zvuku v jednotli-

	vých nástrojových skupinách
◘ aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno–výrazový potenciál hudby,	Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov
◘ pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,	skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)
◘ podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti 2 štýlových období dejín hudby,	skladby aspoň z 2 rozličných štýlových období dejín hudby
◘ verbalizovať atmosféru hudby,	
◘ hudbu vyjadriť pohybom,	
◘ identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia,	tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy
◘ rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,	napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe
◘ poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín,	vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hud. štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, VV, dejepisom
◘ pohybom reagovať na počutú hudbu,	
zapamätať si jednoduché choreografie,	zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke
◘ pohybovo improvizovať,	Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby
◘ realizovať hudobno-dramatické činnosti,	
◘ realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.	zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika

6. PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete Hudobná výchova priebežne v jednotlivých tematických celkoch:
Osobnostný a sociálny rozvoj = OSR, Výchova k manželstvu a rodičovstvu=VMR, Environmentálna výchova= ENV, Mediálna výchova= MDV, Multikultúrna výchova=MUV, Ochrana života a zdravia=OZO. Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre Hudobnú výchovu, schválenými ako súčasť ŠVP pre 2. stupeň ZŠ pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

7. FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) .
Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do ŠVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.

8. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE:

Názov tematického celku	Stratégie výučby Metódy	Stratégie výučby Postupy	Formy práce	Prierezové témy
Hudba minulosti a súčasnosť	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Prakticko-aplikačné metódy Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Projektové metódy Skupinová práca Získavanie informácií Výklad	Rôznorodosť doplnkovej literatúry, Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Získavanie a triedenie informácií	Diskusia Práca s doplnkovou literatúrou a internetom Beseda Demonštrácia názorných pomôcok Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Analýza hudobného diela Skupinová práca Práca vo dvojiciach	OSR ENV VMR MUV OZO FIG
Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov	Rozprávanie Rozhovor Demonštračná metóda Priama skúsenosť so znejúcou hudbou Imitačná metóda Inštrumentálna hra	Využitie vhodných didaktických pomôcok Hudobná skladba Improvizácia Samostatné štúdium Spev	Hudobná hra Práca s hudobnou skladbou Beseda Samostatná práca s knihou Tvorba projektu Kolektívny spev Prezentácia	OSR MUV ENV VMR MDV

9. Učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Hudba minulosti a súčasnosť	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír, syntetizátor CD prehrávač metronóm	Učebnica 6. roč./ nové vydanie/ E.Langsteinová, B. Felix, Mladé letá, Bratislava 2011	Internet- charkteristika hud. období od staroveku po impressionizmus
Prostredníctvom hudby poznávame svoju	Encyklopédie	Orffove hudobné nástroje, klavír CD prehrávač	Učebnica 6..roč./nové vydanie/ E.Langsteinová,	Internet- hudba eur. kultúr: Rakúsko,

hudobnú kultúru i kultúru iných národov		Klavír,syntetizátor	B. Felix, Mladé letá, Bratislava 2011	Nem.,Fr., Tal., Angl.,Balkán, Rusko + Amerika

10. Hodnotenie predmetu HUV

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Žiak je skúšaný najmenej 2-krát v polročnom hodnotiacom období, hodnotený priebežne.
Čl.1/ bod 10: Pri hodnotení sa posudzujú získané kompetencie v súlade s UO a schopnosť ich využívať v oblasti:
a, komunikačných schopností, ústne, písomné, hudobno- inštrumentálne spôsobilosti
b, multikultúrnych kompetencií
c, manuálnych zručností a ich využití v praktických hud. činnostiach
d, umeleckých a psychomotorických schopností.

Predmet HUV **je klasifikovaný na vysvedčení známkami.** Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť, pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti. **Cieľom** je dôraz na sebauvedomovanie, sebavýchovu a sebareflexiu osobnosti žiaka a kultivovanie jeho citu, porozumenia a solidarity pre ochranu prírody i kultúrnych hodnôt. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých hudobných činností.

Hodnotenie prospechu a správania na HUV:
Prospech žiaka sa **klasifikuje** týmito stupňami:
1 – výborný,
2 – chválitebný,
3 – dobrý
4 – dostatočný,
5 – nedostatočný

Stupeň 1 (výborný)
Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)
Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)
Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)
Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotí sa:
- aktivita a správanie na hodine HUV, vokálny, inštrumentálny a hudobno- pohybový prejav, pravidelná príprava na vyučovanie, ovládanie základov hud. teórie(hud. písmo) a dejín hudby 6. ročníka, grafická úprava zošita, úroveň vokálno-inštrumentálnych činností, zmysel pre rytmus a tonálne cítenie, vlastná tvorivá činnosť a fantázia- tvorenie rytmických inštrumentálnych sprievodov k piesňam na nástrojoch Orffovej školy, hudobná originalita pri tvorbe hud. rébusov, tajničiek, krížoviek..., schopnosť pracovať v tíme- pri hre na orchester(tvorba partitúry- skladateľ- dirigent- speváci- hudobníci), tolerancia a vzájomná spolupráca, celková kultúra hudobného prejavu.